

A Madách-díjjal kitüntetett Dr. Gréczi-Zsoldos Enikő laudációja

2022. január 21.

Laudációt elmondta: Andor Csaba Madách-kutató

Dr. Gréczi-Zsoldos Enikő Körmenyden született, de már nyolcéves kora óta Nógrád megyében él, és hosszú évek óta a Miskolci Egyetemen tanít. 1997-ben végezte el az egyetemet magyar nyelv és irodalom szakon, majd az ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskola elvégzése és a XVII. századi Nógrád vármegye nyelvhasználatáról írt disszertációjának megvédése után 2005-ben kapott PhD doktori fokozatot. Nyelvész és irodalmár, leggyakrabban történeti nyelvészeti kérdésekkel, nyelvjárástannal, különösen a palóc nyelvjárás kutatásával és szociolingvisztikával foglalkozik, a Nógrádban beszélt régi magyar nyelv sajátosságaival és a nemzedékről nemzedékre változó nyelvhasználat jellegzetességeivel.

Enikő nemcsak a Miskolci Egyetem docense, de gyakori vendégtanár külföldi felsőoktatási intézményekben is: Besztercebányán, Nápolyban, Krakóban, Tartuban, Hildesheimban. Rendszeresen publikál magyar és külföldi folyóiratokban, könyvekben, több tudományos könyve és tankönyve jelent meg, gyakori előadója hazai és nemzetközi konferenciáknak. Sokrétű tevékenységéből ki kell emelnem, hogy 2016 óta a Palócföld főszerkesztője és a Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Akadémiai Bizottságának alelnöke, Nógrád megyei vezetője. E pozícióiból adódóan több évtizede szervez Nógrádban kulturális és tudományos programokat, író-olvasó találkozókot, ankétokat, konferenciákat. Ezek önmagukban is összetett, teljes embert kívánó tevékenységek, amelyeket csak egy fiatal és kiemelkedő képességekkel rendelkező kutató tud egyidejűleg eredményesen végezni.

Madáchcsal is régóta foglalkozik, így ismerkedtünk meg egymással. Néhány évvel később megjelent egy közös munkánk is: 2014-ben kiadtuk Madách Imre levelezését. Öröm volt együtt dolgozni vele, és végső soron neki köszönhető, hogy ennek a fontos könyvnek a megjelenésére nem kellett sok évig várni. Munkabírása, pontossága, szakszerűsége nélkülözhetetlen volt a munka gyors és sikeres befejezéséhez. Angol nyelven írt tanulmányaiban, külföldi egyetemi előadásában is hírért viszi a nógrádi kultúrának és nyelvhasználatnak: Madách munkásságát és a palóc nyelvjárás történeti dialektológiai jelenségeit nemcsak magyar, hanem külföldi publikációiban, előadásában is bemutatja. Tagja a Madách Irodalmi Társaságnak. A Madách Szimpozionoknak évek óta szinte állandó előadója. Rövid ideig tanított a salgótarjáni Madách Imre Gimnáziumban, gimnáziumi tanársága idején alapították a Madách-hagyomány Ápoló Egyesületet, amelynek azóta is tevékeny tagja. A megye másik jelentős alkotójával, Mikszáthtal is foglalkozik, tart előadásokat, illetve Mikszáth munkásságáról is jelentek meg írásai, sőt középiskolásoknak szóló online tananyagai is.

Nyugodt derűje nemcsak mint általános (és napjainkban sajnos egyre ritkább) emberi tulajdonság figyelemre méltó. Valójában a komoly tudományos munkának is fontos feltétele. Aki nyugtalanul, sietősen dolgozik, az sok hibát vét, és általában nem képes a kellő távolságtartásra sem. Miként az egyéni életben és a történelemben, úgy a tudományban is sok út van, de még több a tévút; az elhamarkodott, felületes megállapításoktól csak a higgadt gondolkodás, az egyszer már átgondolt megfigyelés újragondolása óvhatja meg a kutatót.

Mostanában ritkán fordult elő, hogy olyan személy részesült volna Madách-díjban, aki itt él a megyében, s akinek a tevékenysége is ideköthető. Nemcsak Madáchról van szó, hanem pl. a palóc nyelvjárásról, amelyről több értekezése is megjelent, és nem utolsósorban a Palócföld szerkesztéséről és az akadémiai keretben Nógrádban szervezett tudományos rendezvényekről, amelyeket hosszú évek óta eredményesen végez.

Habilitációs értekezését nemrég adta le, témája: a palóc nyelvjárás története az ómagyar kortól napjainkig; rövidesen a végére ér majd az összetett követelmények teljesítésének, s így megkapja a habilitált címet.